

ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

**ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΩΝ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ
ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ**

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2018

Χορηγός:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

12 Μαρτίου 2018

Το IOBE διεξάγει κάθε μήνα από το 1981 Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας στις επιχειρήσεις στους τέσσερις τομείς της οικονομίας και, από τον Μάιο του 2008, και στους καταναλωτές. Οι έρευνες αποτελούν μέρος του κοινού εναρμονισμένου προγράμματος που χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (DG ECFIN) και διεξάγονται αποκλειστικά και μόνο από το IOBE για την Ελλάδα για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Τα αποτελέσματά τους χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του δείκτη οικονομικού κλίματος σε Ελλάδα και στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες, ενώ δημοσιεύονται αναλυτικά στις εκδόσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Κάθε μήνα το IOBE δημοσιεύει στη ιστοσελίδα του το πλήρες δελτίο οικονομικής συγκυρίας. **Στο παρόν δελτίο, που υποστηρίζεται από την Ελληνική Παραγωγή - Συμβούλιο Βιομηχανιών για την Ανάπτυξη - παρουσιάζονται αναλυτικότερα τα αποτελέσματα για τον τομέα της Βιομηχανίας.** Όλα τα δελτία συγκυρίας μπορείτε να τα βρείτε εδώ http://iobe.gr/ec_situation.asp?PD=2017

Σημαντική βελτίωση στις επιχειρηματικές προσδοκίες, αισιοδοξία για την παραγωγή τον Φεβρουάριο

Τον Φεβρουάριο σημειώνεται εκ νέου βελτίωση των επιχειρηματικών προσδοκιών στην Βιομηχανία, με τον δείκτη να κινείται **στην υψηλότερη επίδοση των τελευταίων δέκα ετών**. Η εξέλιξη αυτή υποστηρίζει άλλωστε και τη συνολικότερη βελτίωση του δείκτη οικονομικού κλίματος στην οικονομία καθώς σε αρκετούς κλάδους καταγράφεται συγκρατημένη αισιοδοξία. Και βεβαίως συνδέεται με τους θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης που καταγράφονται στην οικονομία από το 2017. Η ολοκλήρωση της τρίτης αξιολόγησης χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα, έστω και αν δεν σημειώθηκε εκταμίευση της αντίστοιχης δόσης, η νέα δοκιμαστική έξοδος στις αγορές, η βελτίωση των συνθηκών χρηματοδότησης μέσω ομολογιακών δανείων σε σημαντικές επιχειρήσεις αλλά και η αποπληρωμή μέρους των ληξιπρόθεσμων οφειλών του Δημοσίου δημιουργούν συνθήκες σταθερότητας στην οικονομία και προσδοκιών ανάκαμψης, ιδιαίτερα στον επιχειρηματικό τομέα. Άλλωστε η γενικότερη έναρξη της συζήτησης για την έξοδο από το πρόγραμμα επαναφέρει συνθήκες σχετικής ομαλότητας, παρά το γεγονός ότι οι ακριβείς παράμετροι αυτής της εξόδου δεν έχουν οριστικοποιηθεί.

Ειδικά για τη Βιομηχανία θα πρέπει να συνυπολογιστεί η ενίσχυση του διεθνούς περιβάλλοντος, το οποίο ευνοεί τις εξαγωγικές επιχειρήσεις και διαχέεται στους σχετιζόμενους με αυτές κλάδους. Μάλιστα ένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της τρέχουσας οικονομικής συγκυρίας είναι ότι η συντριπτική πλειονότητα των χωρών του κόσμου βρίσκεται σε φάση ανάπτυξης, φαινόμενο που αναφέρεται και ως «συγχρονισμένη παγκόσμια ανάπτυξη». **Η ενισχυμένη ζήτηση και η διαρκής ανάκαμψη του διεθνούς εμπορίου αποτελεί άλλωστε ένα "κοινό παρονομαστή" της ταχύτερης μεγέθυνσης των αναπτυσσόμενων οικονομιών και ευνοεί και την εγχώρια Βιομηχανία.**

Συγκεκριμένα, οι εξαγωγές Βιομηχανικών Προϊόντων παρουσίασαν αύξηση της τάξης του 9,8% την περίοδο Ιανουαρίου-Νοεμβρίου του προηγούμενου έτους, με την αξία τους να αγγίζει τα €11,1 δισεκ., από €10,1 δισεκ. ένα χρόνο νωρίτερα. Αυτή η αύξηση ερμηνεύεται από την άνοδο της διεθνούς ζήτησης για Βιομηχανικά Είδη Ταξινομημένα κατά Πρώτη Ύλη κατά 16,9%, με την αξία τους να διαμορφώνεται στα €4,2 δισεκ., καθώς και για τα Χημικά και Συναφή Προϊόντα, κατά 11,7%, με αποτέλεσμα οι εξαγωγές τους να φτάσουν τα €2,8 δισεκ. το 2017. Ανοδικά κινούνται και οι εξαγωγές στα Διάφορα βιομηχανικά Είδη, κατά 7,4%, φθάνοντας το ενδεκάμηνο του 2017 τα €1,85 δισεκ.

Μπορούμε συνεπώς να υποθέσουμε ότι με δεδομένη την επιτάχυνση της ανάπτυξης που αναμένεται στην Ευρωζώνη – βασικό μας εμπορικό εταίρο και για τη Βιομηχανία - η ανοδική τροχιά των ελληνικών βιομηχανικών εξαγωγών μπορεί να είναι διατηρήσιμη.

Ρευστοποίηση αποθεμάτων έτοιμων προϊόντων, θετικές προβλέψεις για την απασχόληση

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία διαμορφώνεται τον Φεβρουάριο σε πολύ υψηλότερα επίπεδα έναντι του πρώτου μήνα του νέου έτους, στις 103,1 (από 98,5) μονάδες, ανώτερα και έναντι του αντίστοιχου περυσινού επιπέδου (91,8 μον.). Πρόκειται για την υψηλότερη επίδοση από τον Σεπτέμβριο του 2007.

Από τις μεταβολές που καταγράφονται στις βασικές μεταβλητές του δείκτη¹, οι αρνητικές εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση εξομαλύνονται, ενώ ανοδικά κινούνται και οι προβλέψεις για την παραγωγή τους προσεχείς μήνες. Από την άλλη πλευρά, το ισοζύγιο στις εκτιμήσεις για τα αποθέματα κλιμακώνεται ελαφρώς.

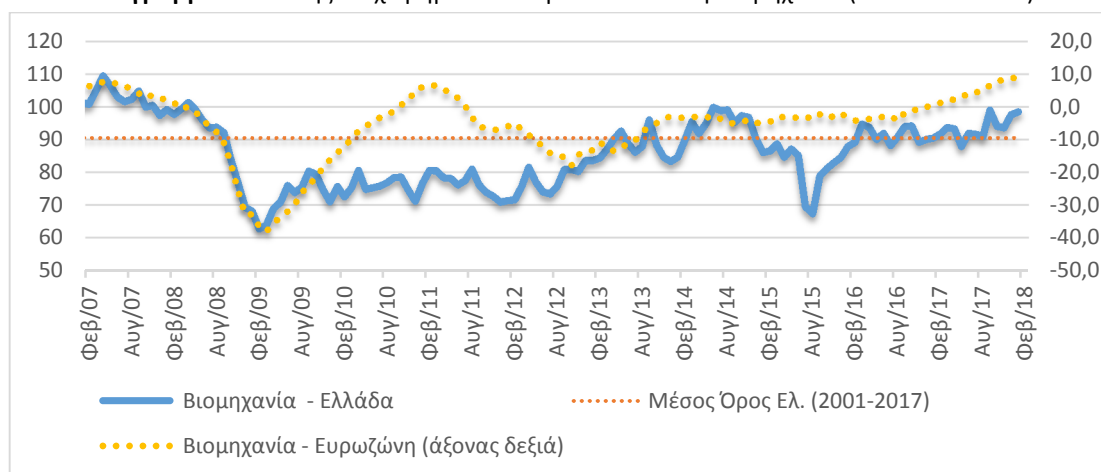
Πίνακας 1: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία

Τομέας		Ακραίες τιμές			Μέσος όρος						
Βιομηχανία (1996-2006=100)		Min	Max	2001-2017	2013	2014	2015	2016	2017		
		62,8 Φεβ-09	109,5 Απρ-07	90,2	87,8	94,6	81,9	91,2	93,0		
2017											
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
90,5	91,8	93,7	93,3	88,0	92,0	91,6	91,0	99,0	94,1	93,6	97,7
2018											
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
98,5	103,1										

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις προβλέψεις παραγωγής, τις εκτιμήσεις για το ύψος των αποθεμάτων και τις εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 1: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία (1996-2006=100)

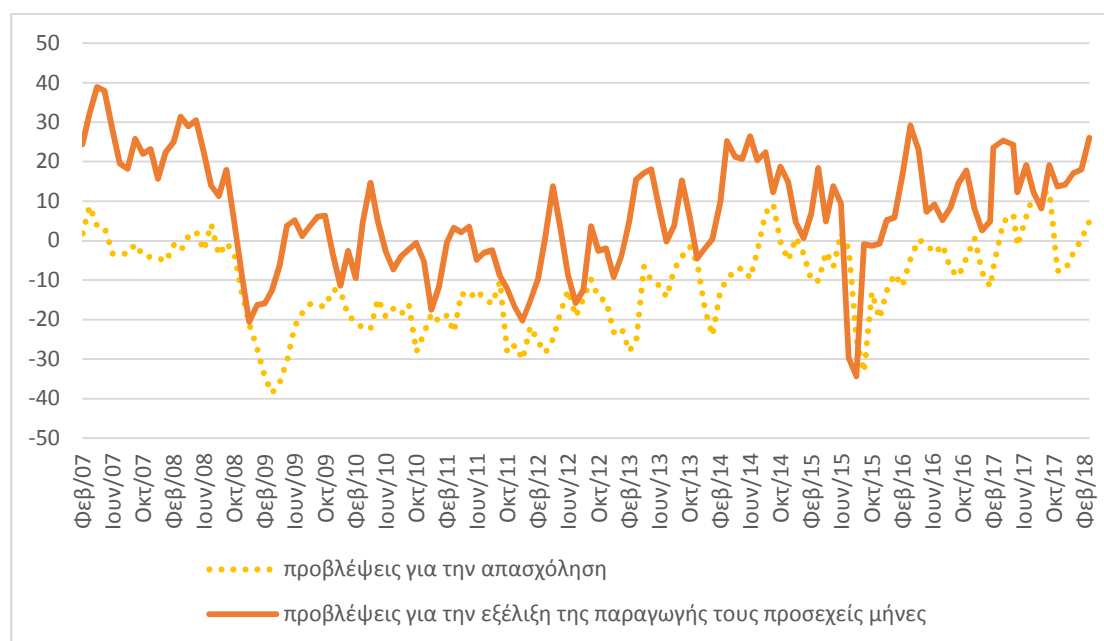
Πηγή: IOBE, DG Ecfm. Ο δείκτης για την Ευρωζώνη είναι υπό μορφή ισοζυγίου και αντλείται από την DG Ecfm

¹ Ο Δείκτης Επιχειρηματικών προσδοκιών στη Βιομηχανία προκύπτει από το συνθετικό αποτέλεσμα τριών επιμέρους μεταβλητών που περιλαμβάνονται στην έρευνα: α) τις εκτιμήσεις για το **επίπεδο παραγγελιών και τρέχουσας ζήτησης**, β) τις **προβλέψεις για την εξέλιξη της παραγωγής τους προσεχείς μήνες** και γ) τις **εκτιμήσεις για τα αποθέματα έτοιμων προϊόντων**. Η έρευνα όμως περιλαμβάνει και άλλες μεταβλητές που παρουσιάζουν εξαιρετικό ενδιαφέρον.

Στις **προβλέψεις για την εξέλιξη της παραγωγής τους προσεχείς 3-4 μήνες**, το σχετικό ισοζύγιο διαμορφώνεται υψηλότερα, στις +26 (από +18) μονάδες, με το 32% (από 26%) των επιχειρήσεων να προβλέπει εκ νέου άνοδο της παραγωγής του το επόμενο τρίμηνο και ένα 6% (από 8%) μείωσή της.

Ωστόσο, παρά τις αισιόδοξες προβλέψεις για την παραγωγή, ο θετικός δείκτης των +5 μονάδων στις **προβλέψεις για την απασχόληση** σχεδόν εξανεμίζεται, καθώς χάνει 4 μονάδες, με το ποσοστό των επιχειρήσεων το οποίο προβλέπει άνοδο απασχόλησης στο προσεχές τρίμηνο να κινείται στο 9%, έναντι ενός 8% που αναμένει μείωσή της. Πάντως πάνω από το 80% των επιχειρήσεων αναμένει σταθερότητα στην απασχόληση, καθώς οι αυξημένες ανάγκες παραγωγής οδήγησαν το προηγούμενο διάστημα σε κάποιες προσλήψεις, οι οποίες και εμπεδώνονται αυτήν την περίοδο.

Διάγραμμα 1. Προβλέψεις για την παραγωγή και την απασχόληση στους προσεχείς μήνες (ισοζύγιο θετικών – αρνητικών απαντήσεων)

Πηγή: IOBE

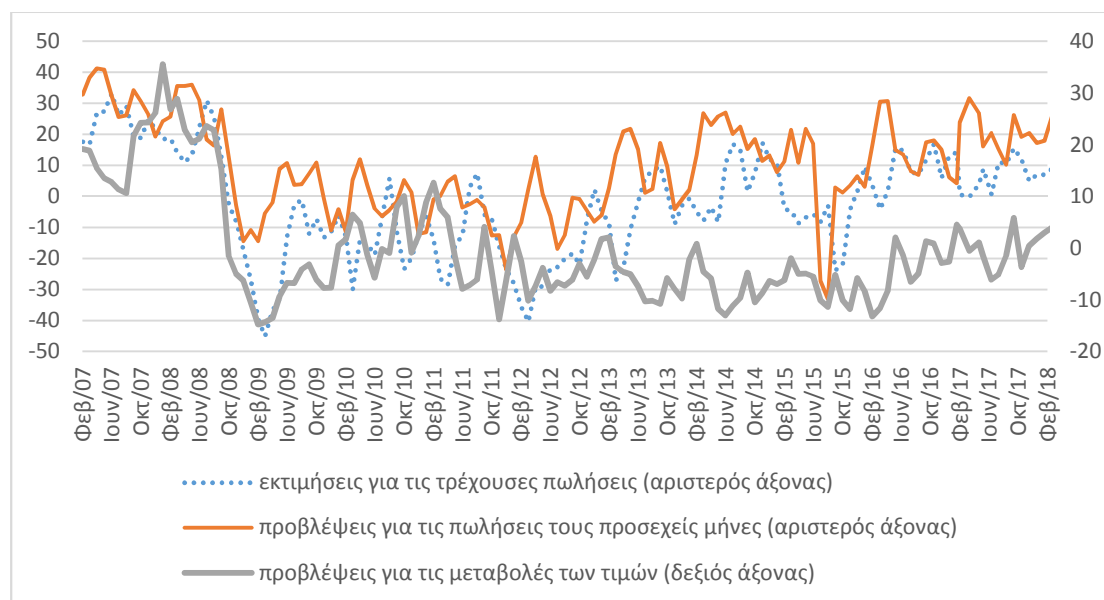
Οι **θετικές προβλέψεις για τις πωλήσεις τους προσεχείς μήνες** ενισχύονται τον Φεβρουάριο (στις +26 από +18 μον. το ισοζύγιο), με το 34% (από 27%) των επιχειρήσεων να αναμένει άνοδο πωλήσεων το προσεχές χρονικό διάστημα και ένα 8-9% εκ νέου μείωσή τους. Ο δείκτης **εκτιμήσεων για τις τρέχουσες πωλήσεις** διαμορφώνεται στις +9 (από +7) μονάδες, γεγονός που υποδηλώνει μια διατήρηση του κύκλου εργασιών σε ικανοποιητική τροχιά για αρκετές επιχειρήσεις της βιομηχανίας.

Στους δείκτες **εξαγωγικής δραστηριότητας** καταγράφονται τον Φεβρουάριο κυρίως θετικές τάσεις: οι **εκτιμήσεις για τις εξαγωγές κατά το τελευταίο τρίμηνο** βελτιώνονται (+14 από -1 μον. ο δείκτης), όπως και οι **προβλέψεις για εξαγωγές τους προσεχείς μήνες** (+27 από +20 μον. ο δείκτης), με το αρνητικό ισοζύγιο στις **εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση εξωτερικού** να παραμένει στα ίδια επίπεδα (-2 μον.).

Ως προς τις **προβλέψεις για τις μεταβολές των τιμών**, αυτές υποδηλώνουν σχετική σταθερότητα, με το σχετικό δείκτη να κινείται στις +4 (από +3) μονάδες και το 83% των επιχειρήσεων να μην αναμένει και πάλι μεταβολές τους το επόμενο τρίμηνο.

Διάγραμμα 2. Εκτιμήσεις και προβλέψεις για τις πωλήσεις και την πορεία των τιμών

(ισοζύγιο θετικών – αρνητικών απαντήσεων)

Πηγή: IOBE

Σε επίπεδο **παραγγελιών και τρέχουσας ζήτησης**, ο αρνητικός δείκτης διαμορφώνεται τον Φεβρουάριο στις -5 (από -12) μονάδες, με το 1/5 (από 1/4) των επιχειρήσεων να δηλώνουν χαμηλές για την εποχή παραγγελίες και το 14% (από 11%) να αναφέρει το αντίθετο.

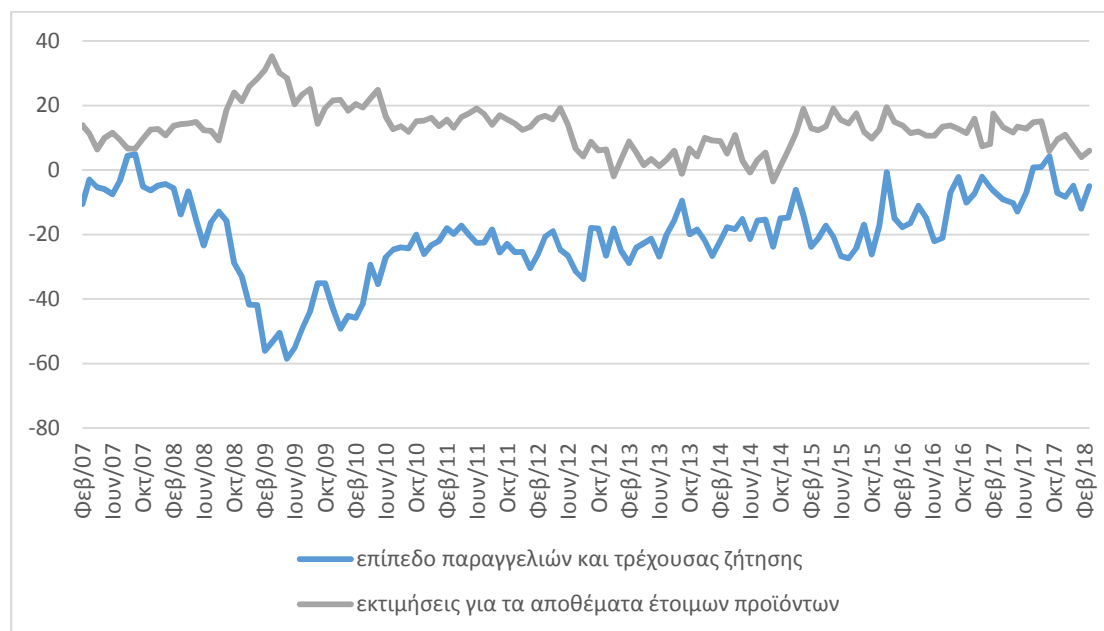
Ως προς τα **αποθέματα έτοιμων προϊόντων**, το σχετικό θετικό ισοζύγιο αυξάνεται ήπια (+6 από +4 μον.), με το 16% των επιχειρήσεων να αναφέρει εκ νέου υψηλά για την εποχή αποθέματα και το 10% (από 12%) να δηλώνει το αντίθετο. Όπως φαίνεται και στο παρακάτω διάγραμμα, οι δύο αυτές μεταβλητές κινούνται συνήθως αντίθετα, αφού οι αυξημένες παραγγελίες υποδηλώνουν μείωση των αποθεμάτων στο μέλλον και το αντίστροφο.

Οι **μήνες εξασφαλισμένης παραγωγής** διαμορφώνονται στους 4,2 (από 4,4), όταν την ίδια περίοδο πέρυσι βρισκότουσαν χαμηλότερα και προσέγγιζαν τους 3,7 μήνες. Το **ποσοστό χρησιμοποίησης εργοστασιακού δυναμικού** αυξάνεται ελαφρά και κινείται στο 71,6% (από 70,5%), στη δεύτερη υψηλότερη τιμή των τελευταίων εννιά ετών, μετά την παραπλήσια επίδοσή του τον περυσινό Ιούλιο. Σε μεγάλο βαθμό, οι κινήσεις των δύο αυτών μεταβλητών είναι παράλληλες.

Στους δείκτες **εξαγωγικής δραστηριότητας** καταγράφονται τον Φεβρουάριο κυρίως θετικές τάσεις: οι **εκτιμήσεις για τις εξαγωγές κατά το τελευταίο τρίμηνο** βελτιώνονται (+14 από -1 μον. ο δείκτης), όπως και οι **προβλέψεις για εξαγωγές τους προσεχείς μήνες** (+27 από +20 μον. ο δείκτης), με το αρνητικό ισοζύγιο στις **εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση εξωτερικού** να παραμένει στα ίδια επίπεδα (-2 μον.).

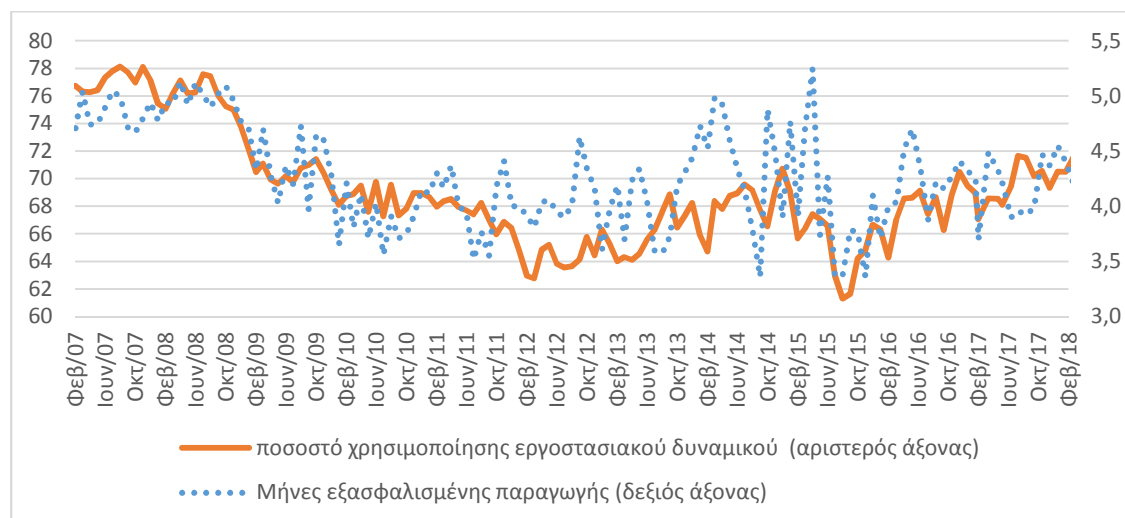
Διάγραμμα 3. Εκτιμήσεις για το επίπεδο παραγγελιών και τρέχουσας ζήτησης και εκτιμήσεις για τα αποθέματα έτοιμων προϊόντων

(ισοζύγιο θετικών – αρνητικών απαντήσεων)

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 4. Ποσοστό χρησιμοποίησης εργοστασιακού δυναμικού και μήνες εξασφαλισμένης παραγωγής

Πηγή: IOBE

Σε επίπεδο βασικών τομέων, οι τάσεις των προσδοκιών είναι και πάλι ανοδικές και στις τρεις κατηγορίες. Αναλυτικά:

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Καταναλωτικά αγαθά** βελτιώνεται τον Φεβρουάριο, φθάνοντας στις 102,6 (από 97,3) μονάδες. Η άνοδος του δείκτη προέρχεται από την άνοδο στο ισοζύγιο παραγγελιών και εγχώριας ζήτησης (-1 από -11 μον.) και την έντονη αύξηση του δείκτη προβλέψεων για την παραγωγή (στις +31 από +17 μον.), αφού ο δείκτης εκτιμήσεων των αποθεμάτων κινείται ανοδικά (+11 από +4 μον. ο δείκτης). Οι τάσεις στις εξαγωγικές μεταβλητές είναι ανοδικές, ενώ στις προβλέψεις για την απασχόληση, το ισοζύγιο των +7 μονάδων του προηγούμενο μήνα περιορίζεται,

φθάνοντας τις +5 μονάδες. Οι προβλέψεις για τις τιμές υποδηλώνουν άνοδό τους (στις +10 από +1 μον. το ισοζύγιο), με το 84% των επιχειρήσεων να αναμένει εκ νέου σταθερότητα.

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών και στα **Κεφαλαιουχικά αγαθά** βελτιώνεται και τον Φεβρουάριο, φθάνοντας τις 109,1 (από 100,2) μονάδες. Το ισοζύγιο των προβλέψεων για την παραγωγή ανέρχεται στις +20 (από +2) μονάδες, ενώ ο αρνητικός δείκτης των εκτιμήσεων για τις παραγγελίες και τη ζήτηση αμβλύνεται και λαμβάνει θετική τιμή (στις +7 από -16 μον.). Η τάση στο ισοζύγιο εκτιμήσεων για τα αποθέματα είναι θετική (στις -5 από -19 μον. ο δείκτης), ενώ στους δείκτες για τις εξαγωγικές προοπτικές, οι τάσεις είναι αισθητά ανοδικές. Στις προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της απασχόλησης όμως, το ισοζύγιο -6 μονάδων μειώνεται περαιτέρω στις -14 μονάδες, ενώ ως προς τις τιμές, ο ισοσκελισμένος δείκτης περιορίζεται στις -6 μονάδες, με το 78% (από 70%) των ερωτηθέντων να αναμένει σταθερότητα.

Ανοδικά κινείται και ο δείκτης στα **Ενδιάμεσα αγαθά**, φθάνοντας στις 103,7 (από 100,7) μονάδες. Το ισοζύγιο των προβλέψεων για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της παραγωγής διατηρείται στις +24 μονάδες, ενώ ο δείκτης εκτιμήσεων για το ύψος των αποθεμάτων χάνει 6 μονάδες και ισοσκελίζεται. Το αρνητικό ισοζύγιο των -14 μονάδων στις εκτιμήσεις για τις τρέχουσες παραγγελίες και τη ζήτηση κερδίζει 2 μονάδες, ενώ οι τάσεις στους εξαγωγικούς δείκτες είναι μικτές. Στις προβλέψεις για την απασχόληση, ο σχετικός δείκτης διαμορφώνεται χαμηλότερα, στη +1 (από +6) μονάδα, με το ισοζύγιο στις προσδοκίες για τις τιμές να κινείται πτωτικά στις +2 (από +7) μονάδες και τη μεγάλη πλειονότητα των επιχειρήσεων να προβλέπει εκ νέου σταθερότητα τιμών (83%).